

ZEMPLEN.

Közlöny a társasélet, közgazdaszat s irodalom köréből.

Előfizetési ár:
Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f 50 k.
Előfizetők pénzük
valamint minden köz-
lemény s szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.
Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyílt térben egy
sor 10 kr.

Hirdetési díj:
3 huszados petty sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.
Többszörrel elősőbb,
Bélyeg díj mindíg
30 kr.
Előfizetések és hir-
detések felvételnek
Lóvy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségbenél.

36-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

II-ik évfolyam.

Az országos magyar borkiviteli társulat eszméjének mikénti érvényesítése.

Anyagi érdekeinkre nézve alig van fontosabb az „országos magyar borkiviteli társulat” eszméjénél. Az országnak mintegy 55 millió évenkénti vesztesége, s ezer meg ezer család nyomasztó helyzete teszi ezt fontossá. Megérdemli tehát, hogy ez eszmével egyre foglalkozzunk, s érvényesítésére minden erőnkől törekedjünk, annyival inkább, mivel erre most már erkölcsi okok is kényszerítenek.

Igen, erkölcsi okok is! Mert ha más nemzetek látják, hogy nemzetünk kedvezőbb körülményei közepett sem igyekszik azon álláspontot elfoglalni, mely érdekeinek megfelel, s felhalmozott terményei értékesítését önjerejéből meg se kísérl, hanem folyvást azt várja, hogy saját javára mások értékesítsék, ha azokra szükségök van: akkor méltán elmondhatjuk, hogy a nemzet kulturái fogalmai tévesek, s megérdemli sorsát.

Ezen üdvös eszme mielőbbi keresztülvitelére tehát erkölcsi s anyagi okok egyaránt kényszerítenek bennünket. És habár érvényesítése sok nehézséggel jár is: mind azt mégis a nemzeti akarat megsejteléséig egyesült erővel könnyen leküzdhetjük.

Hogy miként adjon nemzetünk e részbeni akaratának kifejezést: erre nézve főbb vonásaiban ez volna szerény nézetem.

1, „országos borászati gyűlés” czim alatt Budapesten, mint központban, képviselői alapján tanácskozmány tartandó, és pedig az orsz. m. gazdasági egyesület befolyásával a kereskedelmi miniszter elnökelete alatt;

2, ezen tanácskozmányban résztveendők minden megyék, melyek területén bor termeltetik, a bortermő területek nagyságához képest több vagy kevesebb képvisellel a szőlőtulajdonosok költségein.

3, meghívandók a tanácskozmányra a bortüzetl foglalkozó solid ezégek; a tanácskozmány célja:

4, a magyar borok értékesíthetése tekintetéből az „országos magyar borkiviteli társulat” eszméjének érvényt szerezni az által, hogy egyelőre 25 ezer darab részvény kibocsátását határozza el a tanácskozmány, és pedig azoknak könnyebb megszerezhetése s tömeges részvétel tekintetéből a következő osztályzattal:

a) 5,000 db. részvény 200 ft. becsértéssel	1,000,000 ft.
b) 10,000 db. részvény 100 ft. becsértéssel:	1,000,000 ft.
c) 10,000 db. részvény 50 ft. becsértéssel:	500,000 ft.

Összesen tehát: 2,500,000 ft. alaptőkével realizálná ez eszmét;

5, a részvények a gazdasági egyletek útján árusítandók el; melynek megtörtén-

tével a társulat megalakulása végett a részvényesek által alakító gyűlés tartandó;

6, a társulat székhelyeül Budapest határozandó, és a vállalat a Hegyalján Érmelléken fiokokkal kapcsolatba hozandó;

7, ügynökségek állítandók fel; egyelőre azonban London, Hamburg és Petersburgban, megbízható s szakavatott személyekkel illő fikszum fizetés és procentuatio mellett;

8, minden évben május első felében mint a szőlő fakadása s virágzása közben eső időszakra a kormány befolyásával borkiállítás rendezend, és az elismert tervés országosan megjutalmazandó és ezen az uton a jury által ajánlt borok üzletre megveendőek. Ez által a társulat érdeke közérdekké válnék, s verseny keletkezne, mely bortermelésünk előmozdítására csak jótékonyan hatna;

9, alapi ó tagokul tekintendők azok, kik legalább is vagy 20 db. 200 fts. vagy 40 db. 100 fts. vagy pedig 80 db. 50 fts részvény birtokában vannak; kik közül aztán az igazgató tanács választandó. Ellenben szavazati joggal felruházott választmányi tagokul ezen részvények felének birtokosai fogadhatók el.

10, a nagy gyűlés megtartása az évenként tartandó borkiállítás idejére, a kis gyűlés vagy számadó gyűlés pedig karácson hetére esnék és az ezen megvizált számadási mérleg aztán a nagy gyűlés elébe terjesztendő, egyszersmind az üzlet eredményéről jelentés teendő;

11, a társulat s átljában a magyar borkereskedés s bortermelés érdekében magyar és német nyelven külön külön szerkesztendő két szaklap szükségessége kimondandó.

12, a kormány támogatása kikérendő; melynek feladata volna hazánk területén és kívül a társulat s bortermelőink érdekeit előmozdítani, s szükség esetére hitel nyújtani és a társulat lapjainak subventiót nyújtani; végre a borkezeléshez megkívántató tényezőkről képezde utján gondoskodni.

Az itt körvonalzott üdvös eszme mikénti érvényesítésére nézve ez volna tehát szerény nézetem; s meg vagyok győződve hogy ezen az alapon képesek leszünk annak életet adni, főleg most, midőn gabránknak jó ára van s nagy kivitelre számíthatunk.

Ez alkalommal nem mellőzhetem annak felemlítését, hogy egy befolyással bíró egyén nyilatkozata szerint kormányunk már előre is felajánlá támogatását, és fel is szólított némelyeket ez eszme realizálására; de sikertelenül, s nincs ember, ki vállalkoznék.

Már maga ezen körülmény is eléggé igazolja, hogy nem merünk vállalkozni; mert nem bizunk önmagunkban és még mindig kétségbe vonjuk vállalkozási képességünket, s ennek tudatában akaratlanul is arra kárhoztatjuk magunkat, hogy

egyre szemléltői legyünk azon szomorú látványnak, midőn a sors folyvást mások ka lapjába hullatja az aranyos babért, melynek főbb alkatrészeit a mi veres verejtékünk képez.

Erre nézve régibb állapotunk menteségünkül szagálhatott eddig. De most, midőn a népek és nemzetek a nagy mérvben terjedő közlekedési eszközök segítségével mindinkább közelebbi érintkezésbe jönnek egymással, s egyik a másiknak előnyeit saját javára felhasználni törekszik, s midőn az ily törekvésnek önmagunk is ezéltáblai vagyunk: az ily mentség a nemzeti becsülettel most már össze nem fér.

Egyébiránt vállalkozási képességünk hiányát eddigi nevelési rendszertünknek rohatjuk fel, miután önfentartásunk kulcsát a klasszikus tudományban s jogtanban véltük fellelhetni kizárólag: s így erőket ezekre fordítva, a gazdasági élet iránti tudományos buvárlatoktól elszigetelt magunkat. Ennek következése az, hogy most már a gyakorlati élet mezején törekvéseinknek ingadozó iránya van, félve fogunk bármihhez is. Más kultur-államokban az egymás kezére dolgozó s egymás nyomdokába lépő szellemi munkások ezrei az egyesek, nemzetek és az egész emberiség gazdasági és társadalmi fejlődésének törvényeit is igyekeznek felkutatni; s így nem esoda, ha például Angolhonban a gentleman, a lord, a farmer, a gyáros, a kézműves, a művészet és tudomány emberei majd emel majd ama vállalat körül egyesítik erejüket.

Ezzel korántsem azt akarom mondani hogy hát így gazdálunk önjerejükből gyárak felállítására is vállalkozzanak, hanem hogy legalább oly vállalat élére álljanak, a mely közvetlen szakmájukba vág. És mondhatjuk-e, hogy terményeik, s ezek között boraikkal való üzérkedés szakmájuk körén kívül esik, és egyesülés útján terményeikre nézve a most divo káros közvetítést nem paralysálhatnák.

Az élet minden perczen igazolja, hogy az akarat mindent legyőz. Tehát semmi okunk sincs arra, hogy az itt körülírt üdvös eszme érvényesítésével késlekedjünk; annál inkább nincs, mivel annak életet adni anyagi kelyzetünk is kényszerít, s mivel elodázása óriási veszteség, egyesekre, családokra és nemzetünkre nézve egyaránt.

Mondjuk ki e szerint, hogy az „országos borkiviteli társulat” eszméjének mielőbbi érvényesítése anyagi s erkölcsi okokból nemzeti kötelesség!....*)

Kunsch.

*) T. munkatársánk e szakértelemmel írt cikkére jóllehet elvileg teljes mértékben egyetértünk vele — több megjegyzésünk van, mit is legközelebb egy önálló cikkben fogunk kifejteni.

Szerk.

ZEMPLEN.

Közlöny a társasélet, közgazdaszat s irodalom köréből.

Előfizetési ár:
Egy évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 f. 50 k.
Előfizési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.
Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyílt térben egy
sor 10 kr.

Hirdetési díj:
3 hasábos petty sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.
Többszörrel elősőbb.
Bélyegdíj mindig
30 kr.
Előfizetések és hir-
detések felvételnek
Lövy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségénél.

36-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

II-ik évfolyam.

Az „országos magyar borkiviteli társulat” eszméjének mikénti érvényesítése.

Anyagi érdekeinkre nézve alig van fontosabb az „országos magyar borkiviteli társulat” eszméjénél. Az országnak mintegy 55 millió évenkénti vesztesége, s ezer meg ezer család nyomasztó helyzete teszi ezt fontossá. Megérdemli tehát, hogy ez eszmével egyre foglalkozunk, s érvényesítésére minden erőnkől törekedjünk, annyival inkább, mivel erre most már erkölcsi okok is kényszerítenek.

Igen, erkölcsi okok is! Mert ha más nemzetek látják, hogy nemzetünk kedvezőbb körülményei közepett sem igyekszik azon álláspontot elfoglalni, mely érdekeinek megfelel, s felhalmozott terményei értékesítését önjerejéből meg se kísérl, hanem folyvást azt várja, hogy saját javára mások értékesítsék, ha azokra szükségök van: akkor méltán elmondhatjuk, hogy a nemzet kulturái fogalmai tévesek, s megérdemli sorsát.

Ezen üdvös eszme mielőbbi keresztülvitelére tehát erkölcsi s anyagi okok egyaránt kényszerítenek bennünket. És habár érvényesítése sok nehézséggel jár is: mind azt mégis a nemzeti akarat megse alatt egyesült erővel könnyen leküzdhetjük.

Hogy miként adjon nemzetünk e részbeni akaratának kifejezést: erre nézve főbb vonásaiban ez volna szerény nézetem.

1, „országos borászati gyűlés” czim alatt Budapesten, mint központban, képviselői alapján tanácskozmány tartandó, és pedig az orsz. m. gazdasági egyesület befolyásával a kereskedelmi miniszter elnökelete alatt;

2, ezen tanácskozmányban résztveendők minden megyék, melyek területén bor termeltetik. a bortermő területek nagyságához képest több vagy kevesebb képviselővel a szőlőtulajdonosok költségein.

3, meghívandók a tanácskozmányra a borüzlettel foglalkozó solid ezégek; a tanácskozmány czélja:

4, a magyar borok értékesíthetése tekintetéből az „országos magyar borkiviteli társulat” eszméjének érvényt szerezni az által, hogy egyelőre 25 ezer darab részvény kibocsátását határozza el a tanácskozmány, és pedig azoknak könnyebb megszerezhetése s tömeges részvétel tekintetéből a következő osztályzattal:

a) 5,000 db. részvény 200 ft. becsértéssel	1,000,000 ft.
b) 10,000 db. részvény 100 ft. becsértéssel:	1,000,000 ft.
c) 10,000 db. részvény 50 ft. becsértéssel:	500,000 ft.

Összesen tehát: 2,500,000 ft. alaptőkével realizálná ez eszmét;

5, a részvények a gazdasági egyletek útján árusítandók el; melynek megtörtén-

tével a társulat megalakulása végett a részvényesek által alakító gyűlés tartandó;

6, a társulat székhelyeül Budapest határozandó, és a vállalat a Hegyalján Érmelléken fiokokkal kapcsolatba hozandó;

7, ügynökségek állítandók fel; egyelőre azonban London, Hamburg és Petersburgban, megbízható s szakavatott személyzettel illő fikszum fizetés és procentuatio mellett;

8, minden évben május első felében mint a szőlő fakadása s virágzása közben eső időszakra a kormány befolyásával borkiállítás rendezendő, és az elismert törekvés országosan megjutalmazandó, és ezen az uton a jury által ajánlott borok üzletre megveendőek. Ez által a társulat érdeke közérdekké válnék, s verseny keletkezne, mely bortermelésünk előmozdítására csak jótékonyan hatna;

9, alapi ó tagokul tekintendők azok, kik legalább is vagy 20 db. 200 ftos. vagy 40 db. 100 ftos. vagy pedig 80 db. 50 ftos részvény birtokában vannak; kik közül aztán az igazgató tanács választandó. Ellenben szavazati joggal felruházott választmányi tagokul ezen részvények felének birtokosai fogadhatók el.

10, a nagy gyűlés megtartása az évenként tartandó borkiállítás idejére, a kis gyűlés vagy számadó gyűlés pedig karácson hetére esnék és az ezen megvizsgált számadási mérleg aztán a nagy gyűlés elébe terjesztendő, egyszersmind az üzlet eredményéről jelentés teendő;

11, a társulat s átljában a magyar borkereskedés s bortermelés érdekében magyar és német nyelven külön külön szerkesztendő két szaklap szükségessége kimondandó.

12, a kormány támogatása kikérendő; melynek feladata volna hazánk területén és kívül a társulat s bortermelőink érdekeit előmozdítani, s szükség esetére hitel nyújtani és a társulat lapjainak subventiót nyújtani; végre a borkezeléshez megkívántató tényezőkről képezde útján gondoskodni.

Az itt körvonalzott üdvös eszme mikénti érvényesítésére nézve ez volna tehát szerény nézetem; s meg vagyok győződve hogy ezen az alapon képesek leszünk annak életet adni, főleg most, midőn gabránknak jó ára van s nagy kivitelre számíthatunk.

Ez alkalommal nem mellőzhetem annak felemlítését, hogy egy befolyással bíró egyén nyilatkozata szerint kormányunk már előre is felajánlá támogatását, és fel is szólított némelyeket ez eszme realizálására; de sikertelenül, s nincs ember, ki vállalkoznék.

Már maga ezen körülmény is eléggé igazolja, hogy nem merünk vállalkozni; mert nem bizunk önmagunkban és még mindig kétségbe vonjuk vállalkozási képességünket, s ennek tudatában akaratlanul is arra kárhoztatjuk magunkat, hogy

egyre szemléltői legyünk azon szomorú látványnak, midőn a sors folyvást mások ka lapjába hullatja az aranyos babért, melynek főbb alkatrészeit a mi veres verejtékünk képez.

Erre nézve régibb állapotunk mentességünkül szagálhatott eddig. De most, midőn a népek és nemzetek a nagy mérvben terjedő közlekedési eszközök segítségével mindinkább közelebbi érintkezésbe jönnek egymással, s egyik a másiknak előnyeit saját javára felhasználni törekszik, s midőn az ily törekvésnek önmagunk is ezéltáblái vagyunk: az ily mentség a nemzeti becsülettel most már össze nem fér.

Egyébiránt vállalkozási képességünk hiányát eddigi nevelési rendszerünknek rohatjuk fel, miután önfentartásunk kulcsát a klasszikus tudományban s jogtauban véltük fellelhetni kizárólag: s így erőket ezekre fordítva, a gazdasági élet iránti tudományos buvárlatoktól elszigetelt magunkat. Ennek következése az, hogy most már a gyakorlati élet mezején törekvéseinknek ingadozó iránya van, félve fogunk bármihez is. Más kultur-államokban az egymás kezére dolgozó s egymás nyomdokába lépő szellemi munkások ezrei az egyesek, nemzetek és az egész emberiség gazdasági és társadalmi fejlődésének törvényeit is igyekeznek felkutatni; s így nem esoda, ha például Angolhonban a gentleman, a lord, a farmer, a gyáros, a kézműves, a művészet és tudomány emberei majd emel majd ama vállalat körül egyesítik erejüket.

Ezzel korántsem azt akarom mondani hogy hát így gazlánk önjerejükből gyárak felállítására is vállalkozzanak, hanem hogy legalább oly vállalat élére álljanak, a mely közvetlen szakmájukba vág. És mondhatjuk-e, hogy terményeik, s ezek között boraikkal való üzérkedés szakmájuk körén kívül esik, és egyesülés útján terményeikre nézve a most divo káros közvetítést nem paralysálhatnák.

Az élet minden perczen igazolja, hogy az akarat mindent legyőz. Tehát semmi okunk sincs arra, hogy az itt körülírt üdvös eszme érvényesítésével késlekedjünk; annal inkább nincs, mivel annak életet adni anyagi kelyzetünk is kényszerít, s mivel elodázása óriási veszteség, egyesekre, családokra és nemzetünkre nézve egyaránt.

Mondjuk ki e szerint, hogy az „országos borkiviteli társulat” eszméjének mielőbbi érvényesítése anyagi s erkölcsi okokból nemzeti kötelesség!....*)

Kunsch.

*) T. munkatársánk e szakértelemmel írt cikkére jöhet elvileg teljesen egyetértők vele — több megjegyzésünk van, mit is legközelebb egy önálló cikkben fogunk kifejteni.

Szerk.

A Vesuv tetején.*)

Augusztus 13-án reggel, amint a sebesen rohanó vonat Casanuovo állomásától Nápoly felé bekanyarodott, pillantottam meg először a Vesuvot és pedig egész méltóságában. Csucsából hatalmas füstoszlop tört fel, mely a légjárat menetében hosszú felhőcsoportozatokká képződve több mérföldnyi távban beárnyékolta a vidéket. Egtem a kíváncsiságtól ezen a tudomány által még meg nem oldott nagyszerű természeti tüneménynek közvetlen közelében lehetni, s porosz utitársammal, Nápoly egynemely nevezetességei megszemlélése után augusztus 14-én reggel 5 órakor utnak indultunk azon erős elhatározással, hogy hacsak az komoly életveszéllyel nem jár, megmászjuk a Vesuv csucsát s belezúruk a kráter rejtelmes gyomrába. —

Tizenkét percz alatt vaspályán elértük Porticit, mely mintegy 11,000 lelket számláló város a Vesuvnak Nápoly felé eső oldalán a hegy közvetlen tövében fekszik. Innen egy negyed óra alatt Resinába egy hason népszerű szomszédos városba gyalogoltunk, s felkerestük a vezető hivatalt irodáját. Ott frankért egy közös vezetőt, külön külön 5 frankon egy egy ösvéret s 2 frankon egy pásztorfiut, ki az ösvéretet volt őrzendő, fogadva fel, kitartó páriáinkon hol lépést hol ügetve emelkedtünk a hegyen felfelé számtalan kanyarulatokon.

A 3800 láb magas hegységnek körülbelül derekáiig jól készített ut vezet, mely a hegy megmászását nagyon elősegíti. A különböző fordulatokon gyönyörű kilátás tárul elénk az azurkék tenger távolában szürkülő Ischia és Kapri szigetek felé, s különösen Nápolyra a városok e fenséges királynéjára, mely a tengertől felemelkedő hegyoldalakon a nápolyi öböl teljes hosszán mint óriási amphitheatrum terül el. —

Fél órai lovaglás után a dus déli növényzetű kerteken s gyümölcsösökön, majd a híres Lacrima Christi bort adó dombokon áthaladva, utunk az 1868-ki kitörés ideig lehatolt látatömögén vezetett keresztül. E sötét barna láva kihűt alakzatában is sejtelmet enged annak romboló erejére; egymás alá kanyargó tűzfónatok, óriási sodronyszálak majd duzzadó hullámok ezek, melyek itt ott egy egy völgykat-

* Jelen érdekes rajzot t. barátunk Lácza László uti jegyzetéből közöljük, ki szíves volt azt lapunk részére átengedni. Szerk.

lan ölében a kelő tézta alakjában s néhol tág öblü örvényeket képezve nültek ki. Vezetőnk leszállított egy helyen, s az ut szélén levő kis nyílásra figyelmeztetett, melybe bedugván kezünket, abból forró lég kitoilását éreztük. Magyarázata szerint itt a látatömög mély völgyet töltött be, mely épen mélysége miatt 13 év óta maig sem hült volna ki. Egymás közt kifejeztük ebbeli kételyünket, s inkább a kráter belsejével sejtettünk összeköttetést. —

Pár perczel tovább haladva aztán sívár kihalt lett minden. A lávak birodalmába jutottunk. Oriási árboczkötelek egymást elnyelő oszlopok s kalácsfonatok alakjában roppant hegyhátakat majd az egyes völgyekben kavargó örvényeket s hullámos lapályokat formálva rakodott le s jtolult egymásra e tüzanyag, melynek sötétbarna komor színét seumi növényzet, semmi legkisebb zöld nem váltja fel. A szélhozta mag hiában esik itt alá, mert e kiégett anyagban többé táperőt nem talál! —

Tovább menve áthaladtunk az 1868-ki láva-folyamon, mely sötétebb színével fogva a mult századabeli látatömből teljesen megkülönböztethető. A régi látatömbön itt ott óriási hasadékok észlelhetők, mind megannyi eredményei az ujabbi kitörések földrengéseinek. Kíváncsian néztem egy egy ily hasadék mélyébe, vizsgálódó a látatömög anyagát, s azon észleletet tettem, hogy a láva lefelé haladva mindinkább elveszti fekete színét, és hol szürke, hol fehéres de leginkább s sárga-beres rozsdás színű vegyületet vesz fel, s tömör kemény kőfajjává változik. Leggyakoribb a lyukacsos trachyt alakzat, tökéletesen hasonló a sárospataki közönséges malomkőbánya kőzeteihez, melyben a lávafolyam által utban kapott s általa rögtön fel nem emésztetett szilárd testek lenyomatjai láthatók. Oly csiga lenyomatokat azonban, minők a pataki bányában előfordulnak, nem találtam Suly s szilárdságra nézve vetekedik a kihűt láva a legkeményebb kőfajokkal, kivéve a kovát, s ezért a Vesuv vidékén a legszilárdabb építkezésekhez maig is láva követet használnak; a kiasott Pompéji nagyobbrészt ezzel van kiburkolva; nemkülönben egy itt teljes épségben fenmaradt sütőde őrlőházában három pár malomkő ugyanez anyagból való, bár a mostani malomkövek alakjától eltérő modorban van készítve. — Megkülönböztettem még egyéb ritkábban előforduló kőfajokat is, melyek azonban aligha a látatömbön átváltozásai mint inkább a tűzfolyam által felfogott s most újra kivált könekek lehetnek. Mind ez észleleteim csak megerősítettek azon, most már el-

fogatott természettani nézet igazsága iránt hitemben, mely szerint a szerves testek is alá vetvők az általános fejlődési törvényeknek.

Valamivel 8 óra után elértük a Vesuv észleldőjét, (Reale osservatorio Meteorol. Vesuviano) mely csinos kastély alakjában egy kiülő domb tetején a tenger színe felett 2080 lábnyi magasan a kormány által 1844-ben építettet, hol a tudomány egy embere folyton figyeli a Vesuv működését, s jegyzi a tapasztalt természeti jelenségeket. Az észleldő tövében egyszerű vendéglői helyiség van, melyben kissé megpihentünk, s villás reggelinket jó veres bor mellett elköltve s zsebünket a vezető utasításra folytán friss fűgével megtöltve tovább lovagoltunk. —

A hegy itt már meglehetősen meredekben emelkedett, s pár percznyi haladás után öszvérünkről le kelle szállanunk. Rövid gyaloglás után, mely a láva szilárd s morzsás felületén könnyűnek mondható, csakhamar egy körülbelül 200 öl szélességű láva mederhez értünk, mely a fentebb festett alkzatokban a legsötétebb fekete színű, kövült lekvárhoz hasonló lávával. Ezen meder, s láva tömeg a mult július hó vége felé történt s most is folyamatos kitérés eredménye, melynek a kiömléstől maig elmúlt 18-23 nap alatt csak egy, három ölnyi vastagságban felső felülete hült ki s keményedett meg. E látatömbren vezetett utunk keresztül. Olaszunk biztosított, hogy az áthatolás nem jár veszedelemmel, csupán arra intett, miképp mindenütt nyomom kövessük őt, mert az alantobb helyeken vékonyabb lévén a látakéreg, gyakran áttör az izó láva, s ily helyre lépni könnyűen az ember éitébe kerülhetne. —

A tűzokádó kráter felettünk mintegy másfél ezer lábnyi magasan pompásan működött; a belőle kibogó hatalmas füst vagyis gőzszlop elterjedése előtt magasra tört fel, s aljából a tüzes láva következetesen ömölt alá s osztott szét az egyes völgyek s hasadékokon. Egyik lényegesebb ága egyenesen a mellettünk levő mederbe vezetett, s annak belsejébe keresztül hatolva egy alattunk mélyebben fekvő völgyben folytatta útját, betöltve az utjában eső régebb láva völgyeket.

Kövertük tehát lépésről lépésre vezetőnk. A nap egető heve fokozva volt még az alulról feltörő, a levegőt körülünk rezgésbe hozott hőség által s a melegség csaknem kiállhatatlanná lön. Az alattunk levő láva talaj kemény bár, de még oly forró volt, hogy kezünket az érintés után hirtelen kaptuk vissza, lábaink azonban vastag csizmatalpainkban elegendő biz-

tosítékkal b...
vezetőnk e...
tüzes láva...
tészta gyan...
először köz...
után ki a k...
megjárta...
hez mely eg...
Porosz uti...
hozza s e sz...
Andenken v...
dugta esern...
ról a réz az...
lángolás köz...
lékül mar...
egy clasz pé...
g csillapít...
hozott fűg...
medren, tar...

Egy f...
e'öttünk 3...
utát véghe...
kijelentve, h...
új folyás, m...
tovább nem...
ól magasban...
nek légköré...
járt negis...
hallottuk a...
valánk a k...
földjének k...

Vezető...
den áron ak...
kirándulást...
gyobb tarad...
nap megk...
a Porticéből

Ez utb...
Sietve tarto...
a tüzes láva...
rátom vigyá...
Elértük ösz...
Órai ügetés...
Az öszvért...
kényelmes...
lan uti tár...
nélkül, hog...
társát nyon...
gat.

TÁRCZA.

Komoly órában.

Ha lerázza lelkem e porhüvelyt,
S égi honába visszatér,
E végső napon én jó hitvesem
Kidől: feled ezekre kér:

Koporsóm fa és egyszerű legyen, —
Had porladozzék velem ott...
Minek is volna drágább énnekem,
Mit gondol avval egy halott!

Minek is volna drága énnekem,
Ki mig éltem, szegény valék!
Az alkonyban — ha boros, volt delem —
Miért legyen derült az ég?!

Ne féld a tömegnek ítéletét,
Mely itt is csak látni szeret;
Mely megdörzsöli egy kissé szemét,
De hogyha kell mindjárt nevet.

Ne hidd: hogy vesztés fölötti bánat
Kifejezése az a köny...
Szinész az ember, részvétet láttat,
Mig benseje ridég közöny...

Sírom legyen sirja jó anyámnak
— Ez a legforróbb ohajom —
O s testvérem csak én reám várnak,
Ki még hozzájuk tartozom...

Te pedig te, sötét életemnek
Hűséges társa, jötevőm!

Ne add magad át a keserveknek,
Ne busulj édes drága nőm!

Aki elveszi az én életemet,
A tiedet megtartja az...
S tudod: az árvák és özvegyeknek
Az égből jön le a vigasz!

Élj az életnek, lold meg gyönyörét,
Mint mézet virágnak a méh...
Ugy is csak egy percz — e csöp méz tiéd —
Minden más az — enyészető!

VÁNDOR.

Egyjövendőmondó naplójából.

Nőuralom

Vége.

A nagy népgyűlés, melyet a nők a társadalom ujjaiaakítása végett összehívtak az általános szavazat eszméjén sarkalt. Már itt kikarták tündetni a nők, hogy a miért a büszke férfi nemzedék századok hosszú során át hiába küzdött, azt a nők egy rövid forradalom után életbe léptetik.

Tagja lehetett a gyűlésnek minden nő, ki 16-ik élet évét betöltötte. A 24-es évszámot nem merete senki ajánlani; mert köztudomásu, hogy nő csak 16 éven alól található. Akadt ugyan a ki kikelt e gyöngeség, e most már, midőn a nők szabadok, nevelésének látszó elítélet ellen, de mint nem lényeges és a későbbi gyökeresen más nevelésmod által megoldandó kérdés most politikai ildomból mellőztetett.

A gyűlést romek és a lelkesedés forró lángjától áthatott beszéddel nyitá meg Ilona királyné. Volt éljenzés akkora, hogy még az anyagok is kíváncsi arczozal jelentek meg az ég-

láthatarán, a gonosz szellemek pedig morogva vonultak beljebb a sötétség birodalmába, mert hisz az asszonyi nyelv rettenetes, az még őket is képes kikergetni őshazájukból.

Nagy sokára, — mi alatt egy honanya kiszámítása szerint 50 tojást lehetett volna megfőzni, vagy egy hónapca szerint ugyanannyi miatyánkot koszoruba fűzni, — csend lön, s e csendben szóhoz jutott a deli és bájos Bárány Jolán a női emancipationalis küzdelmek e fölkezt bajnoka.

„Hölgyek, — mond a többi között, — a szabadság gyémánt hajnala már felettünk lefolyt, a nők felett is teljes fényben ragyog. Rab-szolgák voltunk ezredeken át, kell hogy ezen túl urak legyünk! Hölgyek! fogjunk tehát hozzá a reform óriás munkájához azon kitartás és türelemmel, melyet a varrás, kötés, hímzés és egyéb női munkánál elsajátítani alkalmunk nyilt. (Hm én nem szoktam volt varrni, szolt közbe rikicsoló hangon valami aristocrata gébics. Halljuk! halljuk!) Kormányformánk nem lehet más, mint republica. (Viharos éljen. Perczekig tartó édeskés mosoly) Igen mi csak a szabadság, egyenlőség, és testvériség zászlója alatt építhetjük szilárdra a társadalmi új rendet. E nélkül futó homokföregrege építenénk, mely elsepere né vívmányainkat, s a nőt, ki nélkül Mózes szerint az isten a világot nem látta tökéletesnek, ismét a porba sújtáná. (Felkiáltás: abból semmi sem lesz.) Indítványozom teremtsünk egy alkotmányt, minőt eddig a férfi hitvány szájhős had csupán ábrándnak nevezett. Legyen alapja a teljes jogegyenlőség és vagyonszoliditás. (Egy hang, valami rut banyáé: meg férfi közönség. Vivát!) Bátor vagyok indítványomat elfogadás végett melegen ajánlani. (Általános éljenzés, csokolózdás, ölelgetés. Egy férfit meglátnak a hallgatók közt, nagy indignatio között a tereméből kilöditják.)

Most feláll Borsi Kornél, daliás barna alak, hamis szemjártatás és élénk taglejtéssel. Vére heves, mint az olasz égajl alatti signo-

raké. Hős korszakában ő megtestes ez örökös

Jolán indit zett a férfi

Neki ralom kell, lettel. Indit lyá. (Tom hány „hely elförmedés, nokló felé, vesznek kö

ből-e avagy lyeszi a né

Uj sz rültség szen lik a 6 láb mindenki ö férjét kívül szabad e n zött a térd vizen való tak. A ká

folytonos k jatonok a telték. A f

A férfiak r asszonynak

Dörgö tergom egy Az ablakok lámaitól az kat és kala

„En t minőt a nő sotti, s aka szersmind, nokaink az janak. Ók meghamisito tagadom, h

tosítékkal bírtak. A medernek közepére érve vezetőnk egy völgyes helyre vezetett, hol a tüzes láva éppen áttörte a felső kőréteget s kelő térszaga gyanánt tolt ki. — Itt láttunk tehát először közvetlen közelről izzó lávát. Vezetőnk után ki a körülfekvő helyeket elebb figyelmesen megjárta, mi a közelebbi napokban nyílt új folyás, melyről tudomás nem volt, hogy tehát tovább nem mehetünk. Pedig mi az alig pár száz ól magasban dühöngött felettünk a kráter, melynek légkörével a reggeli párát által levegőt légtér meg is mertett, már észre a kényeztetés hallottuk a kitérés robaját, — s így kénytelenek valánk a kényeztetésnek meghajolva, az igéret földjének küszöbéről visszalepni.

Egy fordulatnál meg állit vezetőnk s egy előttünk 3 órai szélességben hőmpolygó s az utat véghezszabban elzárt láva-folyamra mutat, kijelentve, hogy ez a közelebbi napokban nyílt új folyás, melyről tudomás nem volt, hogy tehát tovább nem mehetünk. Pedig mi az alig pár száz ól magasban dühöngött felettünk a kráter, melynek légkörével a reggeli párát által levegőt légtér meg is mertett, már észre a kényeztetés hallottuk a kitérés robaját, — s így kénytelenek valánk a kényeztetésnek meghajolva, az igéret földjének küszöbéről visszalepni.

Vezetőnk azonban értesített, hogy ha minden áron akarjuk látni a krátert, ismeteljük a kirándulást a Pompeji oldalról, honnan bármely nagyobb társasággal s késztetlen utakon, még mai nap megkuszhatjuk a tetőt, ha elég korán érjük a Porticiából Pompejiba menő vonatot. —

Ez utbaigazításra kész volt elhatározásunk. Sietve tartottunk visszafelé. Áthaladtunk ismét a tüzes lávamedren, mely alkalommal porosz barátom vigyázatlanul lépven, átégette eszímáját. Elértük ösvéreinket, s felpattanva rájuk, másfél órai ügés után elég korán beértünk Porticiába. Az ösvértrupp, mely előttem sem tűnt fel valami kényelmesnek, a lovaglásban teljesen gyakorlatlan uti társaságnak majdnem lelkét rázta ki a nélkül, hogy lassabb haladásra bírhatta volna a társát nyomon követni megszokott jámbor jószág.

(vége köv.)

A n. m. k. vallás és közoktatásiügyi minister um által elrendelt s folyó 1871 aug. 1-én Sárospatakon megnyitott 2 ik évi pótanfolyam menetének Jegyzőkönyve

A TESTGYAKORLAT.

Mint a tanrendekek fentebbi kimutatásából és az eddig ismertetett tényekből világosan kitűnik, Sárospatakon a pótanfolyamra gyűjtött tanítókra nézve nincs veszélyeztetni való idő. Sőt ha a tényeket csak felületesen tekintjük, úgy fogjuk találni, hogy azoknak kivétel csaknem lehetetlen. És ha mégis csakugyan akként van, nem hogy dicséretre de a legnagyobb kárhoztatásra, méltó. A szellemiek fejlesztése mellett eltörpíteni a testet! Micsoda rendszabály s neveléstanról merőben ellenkező eljárás ez?! Hisz amint tanítatunk egy tanítunk! Avagy a test föllevevítésére, melytől a lélek ébersége is függ nincs e szükség? És a testnek is nem meg kell e adni azt a mi őt illeti! De e főszóalásoknak itt nincsen helyük. — Azok, kiknek e pótanfolyamon a vezér szerep jutott, e tekintetben sem feledkeztek el s éppen ezért történnék naponként a testgyakorlatok. Ezekre az esti 7 től 8 óráig tartó idő szenteltetett.

Köszönet és elismerés annakokéért mind a n. m. vallás és közoktatásiügyi minister urnak, mind a sárospataki pótanfolyam érdemteljes igazgatóságának, hogy minket e test és lélek üdítő tanulmányban is részesíteni méltóztatott. Alig akad egy két egyén ki erről szándékosan elmaradni akarna. Még az öregebbek is egymással versenyezve gyakorolják magukat. Különösen említést érdemel e tekintetben Endre Antal mádi kántor tanító ur, ki 65 éve daczára is, nem ritkán túl tesz a fiatalágon.

Meg kell még e helyt jegyeznünk az is, hogy a n. m. k. vallás és közoktatásiügyi minister ur rendelete folytán tanfelügyelő ur ő nagysága felszólította a tanítói kart, miszerint a kiknek kedvük volna magukat a katonai gyakorlatokban teljesen kiképezni, jelentsék magukat s folyó évi Septemberben Sator alja Ujhelyen állami költségen fognak kiképeztetni; de azon föltétellel hogy aztán a lakhelyük körébe eső többi néptanító társasikat bizonyos időkben ugyanarra betanítani köteleztetnek. Az ajánkozottak közül a körülmények figyelembe vitele mellett többen be is jegyeztettek.

A BÉKE ÉS BECSÜLET BIRÓSÁG.

A pótanfolyamot illető „Elrendezés, 4-ik pontja értelmében az úgynevezett „Béke és

becsület bíróság” a pótanfolyam 2-ik napján megalakult.

Valamint a tettes igazgatóság, úgy a tanítói testület is odanyilatkozott, hogy ezen bíróságra nem kellene szükségnek lenni ugyan: de senkisémm állhatván jót a lehető eshetőségek felől nem lesz fölösleges. Annival is inkább, mert az elővigyázat ha nem is mindig, de többnyire — megőrzi a veszélytől. Tudta s önmagában érezte kiki, hogy ezen intézkedés olyan fog lenni, mintha nem is lehetne; mindazáltal egy szívvel lelekkel akarta mindenki hogy legyen. És a közakarát megtestesült.

A testület önmaga választott — tetszése szerint — sajátkebeléből 24 tagot, kik a testvéries béke és tanító becsület fölött lelkiismeretesen őrköljenek, nehogy az valamik pót bírki által megbélyegeztessék. — Kiki önmaga eszközölte, hogy bírák legyenek, mert senkisémm féltattól, hogy lesz idő minden azoknak az ő tettesek fölött kell itélni. És ezen intézmény csakis egy szép csakis így üdvös!

A béke és becsület bíróság megalakulván elsőként T. Kapitány János gyakorló iskolai tanár urat választotta meg, ki azt a szives fölkérés következtében elfogadván, miután a benne öszpontosult bizalmat megköszönte, — a választott bíróságot bizonyos rendszabályok megalapítására hívta föl.

RENDSZABÁLYOK

A béke és becsület-bíróság megbízatása folytán következő határozatok fogana osításában állapodott meg.

1 or Illetlen magaviseletet tanusítani sehol és senki iránt nem szabad, különösen nem az előadásokon és oly helyeken, hol az nyilvánosság elé kerülhetne. Minekokaért,

2 or Az oly helyek látogatása, melyek erkölcsösen művelt emberekhez nem méltók s mint ilyenek erkölcsi kihágásra, vagy kellemetlen eshetőségekre szolgáltatnának alkalmat, — legszigorubbán tiltatik.

3 or Minthogy az ember nemcsak önmagának, hanem egymásnak és a társadalomnak is élannakokaért a tisztességes helyeken való megjelenésre nézve egyéni szabadsága mindenkinek megghagyatik, ugy azonban, hogy az illem szabályaitól semmi körülmények között meg ne feledkezzék. És minthogy mindennek van teleje és netovábbja, tíz órán túl terjeszkedni nem szabad.

4 or Az életből merített tapasztalok szerint, mivel vannak esetek, hogy az ember észre

raké. Hős küzdő a női elnyomás legádázabb korszakában. Anyja megtes esült kormánypárti, ő megtestesült ellenzéki. Amaz egy örökös igen, ez örökös nem. Dehogy hagyja helyben Bárány Jolán indítványát, mivel minduntalan versenyzett a férfi szívek birhatására.

Neki nem kell köztársaság. Neki egyeduralom kell, felelős kormány és képviselő testülettel. Indítványozza: kiáltás ki Ilonát királyné. (Tompa zugás követi szavait, majd néhány „helyes” hangzik. Ellenmondás, általános elförmedés, nyelviöltés, arczfintorítás a szónokló felé, kit több oldalról ránczáló kezek vesznek körül. A szószerk padlata könyörületből-e avagy ily esetre való kiszámításból elsi ulyeszi a népszerűségét vezetett Kornélt.)

Uj szónok kér szót. Az arczokat a derűtség szende piája futja át. Vidáman üdvözlik a 6 láb két hüvelyknyi magas amazont. Ezt mindenki ösmeri, Hírét az alapította meg, hogy férjét kiváló eszközökkel szedte ránczba, ha szabad e női műszóval élnem. Ez eszközök között a térdeplés, gvadropba zárás, kényereu és vizen való hízalás a szelidebbek közé tartoztak. A kávésnénikéz mokkai nektárát ennek folytonos kalandelbeszélései fűszerezték. A hajadonok a hősiesség idealismusa gyanánt tisztelték. A férjes nők bátorságáért bálványozták. A férfiak rettegetek tőle. Szóval Kardos Tódorné asszonynak hét országra szóló hire volt.

Dörgő hangon kezdé beszédjét, mint Esztergom egykori híres financzoperateur követje. Az ablakok csak ugy recsegetek hangjának hullámaiól, az ajkán kiömlő légvonat tenetartókat és kalapokat röpített a terem tulsó felére.

„En tisztetem az oly alkotmányt mint a minőt a nők böloise: Bárány Jolán indítványozott, s akarom hogy létesüljön, de akarom egyesszersmind, hogy a férfiak, a mi vérszopó zsarnokaink az alkotmány sánczain kívül maradjanak. Ők pokoli cselszövényök következtében meghamisították a bibliát. En ugyanis koreken tagadom, hogy először a férfi teremtetett volna.

Ki hallott fiut anya nélkül jönni a világra? Itt az idő, hogy koméyben bünhődjenek azon zsarnokságért, melyet ellenünk elkövettek. E czélból ajánlom a következő törvényjavaslatot elfogadásra:

1 §. A nők képezik ezentúl az állam polgárait. Ők élvezik az ezzel járó jogokat.

2 §. A nők férfi ruhát visehetnek, s mindazon apró társadalmi feszítől és korlától felszabadíttatnak, melyben eddig őket a kényuralom tartotta. A nők korlátlan szabadság részesei.

3 §. A férfiak elvesztik polgári jogait Jogi és társadalmi tekintetben azon szabályok és intézkedések alá esnek melyek eddig a nőkre vonatkoztak. Neveltetésök és öltöztetők a nők eddigi nevelése és öltözködésének felel meg.

4 §. E törvény pontos és szigorú végrehajtása az állam hólgyopoljára biza ik.

5 §. E törvényjavaslat nagy örömrivalgás között egyhangulag törvény erejébe emeltetett. A kiállott fáradsalmak kárpótlásául és a kivított győzelmek ünnepléséul az egész nőközönség egy díszlakomát csapott. Az itt elmondott toasztok ismétlésétől azonban megkíméljük a jelen kor higgadt véru olvasóját. Elég legyen felemlitenünk, hogy a felkészöntésekben a guany, humor, ékesszólás fegyvereivel folytonosan a férfiak ostromoltattak.

Igy végződött be ama iczinypiczinynak látszó trefás mozgalom, melyet a társadalmilag békókba vert nők a 19-ik század folyamában, a n o m a n c i a t i o név alatt indítottak meg. Nevezetes kor k z d e t e volt ez időszak, melyet a több a n o u a l o m legfényesebb napjaiban is há l á s a n emlegettek.

A napló, befejezésül, rázolja azon állapotot, mely e társadalmi újjáalakításnak következménye volt.

„A nők gyakorlák az alkotmányos jogokat, tisztségeket és közhivatalokat viseltek, gyűlésre jártak és a hon ügyeiben lelkesen szónokoltak.

Az országgyűlési választások nagyobb részint fölkialtással mentek végbe, szivrehatók lehettek a női hangok, melyek égig szálltak a megyeházák udvaraiból. A rágalmozó azt állítják, hogy rekedt kiáltásokat is lehet a választók zajából kivenni.

Választás után a választott nőkövetek megvendégelék a kifáradt nemes némbereket. Any nyiban egyeznek meg a mostani kortesvendégségek az akkoriakkal, hogy a kanalakat, késéket, villákat és paléczkókat a nőkörtösek is zsebeikbe rejtegették, azokat gyermeköknek haza viendők. A vendéglösöknek meg volt hagyva, hogy az ily alkotmányos joggyakorlásban a vendégek ne háborgattassanak.

Meg kell jegyeznünk, hogy a férfiak azon időben oly viszonyban állanak a nőkhöz, mint mestanában a nők a férfiakhoz. Ifjak nyilvános helyen úgynevezett garde des messieurs nélkül meg nem jelenhetnek; szelidség, halk beszéd és szemérmes tekintet jellemzi őket.

Az öltözetes nők akkor a gyöngéd férfiak védői; sértéseket a hölgyek magok közt pávidalok által egyenlitenek ki; férfiak csak újságokból olvashatják az ily eseményeket pipere asztalaiknál.

A szerelmi vallomásokban is a nőké ezuttal a kezdeményezés. S ha a vakmerőbb nők a gyöngéd férfiakról esőket mernek kérni, ezek félhogyig elpirulnak vagy elfutnak. A mostani ifjak nehezen futának el ha csinos lánykák ilyesmit kérnének tőlök.

Ilyen és hasonló felfordult társadalmi helyzet észlelhető e korszakban, melyet ha ugyan nevének kibetűzésében nem csatlakozunk, — Samarjai híres jós irt le naplójában, ezt pedig Jekel falusi csalhatatlan püspök ur szerzé meg Rómában szt. Péter sirjánál.

Verchovay Gyula.

nem veszi szabadságának határát, annak következtében a nevezett bíróság kötelességének tartja az illető urakat éji őrzőjének alkalmával teendőkre figyelmeztetni.

5-ör Ki a bíróság jóakaratu s kötelességszerű figyelmeztetésére mitsem adna, vagy éppen csak szóval is bántalmazná, az mihelyt a bíróság tudomására juttatik, bírói ítélőszék elé idéztetik, s elégtételre köteles.

6-ör A beke és becsület bíróság ítélete a ngos tanfolyeői hivatal és igazgatóság elé terjesztetik jóváhagyás, megerősítés s illetőleg végrehajtás végett.

7-ör A bíróságnak különösen szigorú és részrehajlatlan eljárást kell követnie akkor, a) Ha valaki oly tettet követ el, mely az egész tanító testület megbélyegeznél, b.) tisztársainak bármelyikét nemzeti és hitfelekezeti szempontból sértené meg. Az ítélet természetesen mindenkor a vétség minőségétől függ. — 276 tanító nevében

Közl: Gérecz Károly, tanítói-testületi jegyző.

Tárogató.

(Helyi, megyei s vidéki ujdonságok.)

(!) **Gr. Andrássy Gyula**, miniszterelnök, Terebesről, hol családja körében néhány hét óta pihente magas hivatalával járó fáradalmait, Vilmos német császár különös kívánságára Salzburgba utazott. A „Lld” szerint Hoffmann osztályfőnök, ki Andrássy gróft Terebesen fölkereste, azzal volt megbízva: hogy a magyar miniszterelnök előtt kifejtse azon azon állást, mely Oroszországnak a Gasteinbau történet megállapodás szerint jutott. Az Oroszországra nézve történet megállapodás csak Andrássy gróf bejegyzése után lesz bevezetett ténynek tekintendő, mely ügy most Salzburgban fog véglegesen elintéztetni.

Adomány. Molnár István minis. tanácsos s a 40-ik honvédszázalaj szabadságot állománybeli századosa, havi illetményét (105 ftot) a zemplénmegyei kórház javára adományozta. Emberbarátú nemes vonás, mely megérdemli hogy a nyilvánosságnak átadassék.

(!) **A magyar történelmi társulat** tagjai f. hó 4-én Leleszre érkeztek, hogy a nagyhirű levéltár tudományos célok végett átvizsgálják, míg a társulat többi tagja magán levéltárakban tesz kutatásokat. Figyelmeztetjük a t. közönséget: miszerint a társulat f. 12-én fogja ugyan csak Leleszen zárulását tartani, melyben Horváth Mihály kitűnő történésznök zárbeszédét kívül Thaly Kálmán is fog értekezni. Reméljük hogy az érdekes ülésre városunkból is többen kifognak randulni.

(!) **A s. a. ujhelyi tornaegylet** kebelében oly tanítók számára, kik e nemben képesítést ohajtának nyerni, tornászati tanfolyam nyitattik. A kormány által e célra kiszemelt tanítók 15 ft. havi díjt s 10 ft. utazási költséget nyernek. A pótanfolyam sept. és október hónapokban tart.

(!) **A s. a. ujhelyi részvény-gőzmalom** f. h. 2-án megkezdé rendes működését. Mint értesülünk e malomban az ugynevezett paraszt őrlésre közelebb még két kő fog felállittatni.

(=) **Időjárás.** Oly hűvösek az éjek, hogy már ezentul, mint egy öreg ur elég kedélyesen

megjegyző, — a lágyan ölelő „karcos” helyet, a keményen csókoló „szamorodni” járja. Na már így aztán egy cseppet sem csodálkozunk azon természettani anachronisumon, hogy mentől hűvösebb az évszak, annál több ember kap nap szurást a bortól.

(=) **Miként** lehet az ember a példalok hősevő. Patakon egy biczegő kis ember sehogy sem igyekezett respectálni azon „rózsalánczot” mely öt kedves élet párjához fűz. Egy izben epedő kebellet megy a eselédzobába, hogy, mint igazi demokrata, lábaihoz vesse magát Zsuzsinak a házi szolgálónak. Már bizonyosan nem tudjuk csoszogó lépteitől e, azagy komoly szerelmi hajlamaitól ijedte meg Zsuzsi, elég az hozzá, hogy „zsvány, rabló” kifezésekkel zajt csapott. Nosza előbujnak most felesége, eladó leánya s több apró-cseprő gyermekei és különféle érzékeny természetű eszközökkel rohannak ártalmatlanná tenni a gonosz tolvajt. A mécs halvány világitása mellett összekeresnek minden zozegugot, miglen az ágy alatt egy görnyedező alakot vesznek észre. Csupik, ütök, szidják és végre kihurczolják. Az általános meglepetés és a közben összesződült szomsz dok elfojtott kacaja között lép most elő a házastársi jogaiban megsértett nő. Őmlik a szó, mint a zápor, a póru jár szerelmeskedő fejére. Nagy sokára aztán a férfiből is kitor az elfojtott keserv. „Hej Zsuzsi, Zsuzsi! csak már te oly csunya vén csoszlya ne volnál! S hogy a keserűség pohara csorduitig teljek, a fránya diáksereg szép színekbe szedi a gyöngéd családi jelenetet, s most Patakunak szelében hosszában ő anépdalok hőse.

(=) **Lapu k** mult számának bezárasa óta két tüzeset volt. Az egyik Hornay Ferenc köztisztelő orvos házának melléképületét hunvasztá el; a másik Moskovskine csürjét és a mellő halmozott gabnakazlat emészté meg. Ez utóbbi eset; egyedül a tüzrendőrségi intézkedések hiányának, vagy azok minden erej és buzgalom nélküli keresztüljelének köszönhető. A város kellő közepén csür meg kazal, már valóban ne továbbja az illetékes közegek aluszékonyságának. Nyiltan mondjuk ezt, mert a közvélemény maga is kemény szavakban adott ennek kifejezést a tüzvésznek, és fogjuk mondani mindannyiszor, míg felszolásainknak kívánt sikere nem leund. Egyébiránt mindkét tüzeset alkalmával az oltás körül Szöllösi József pesti ügynök és Fuchs István keményseprőmesteren kívül ki kezébe némi sértüléseket szenvedett, ismét kiváló szerepet játszott Sefner József hajduőrmester. Az ő eber figyelme és buzgó működésével leginkább gátatt a pusztító elem elharrapodásának. Másutt az ily egyéneket meg szokták jutalmazni, Részünkről szintén melegen ajánljuk őt az alispán ur s ezzel a megyei bizottmány figyelmébe.

Zemplénmegye lötenyészítésének emelésére engedélyezt lötenyész-jutalomdíjaztás f. év szeptember 6-án a megyeház udvarán megtörténvén, nyertesek lettek: I. Szoposcsikóval bemutatott anyakanczákért Novák András és Bánóczy Pál 8—8 db. aranyat. — Hericz Ferenc, Pilisy Zsigmond, Hancsin János 5—5 db. aranyat. — Hacsakajó Mihály, Mikovszki János, Parizsi András, Szakácsy Miklós 3—3 db. aranyat — Ortutay János 1 db aranyat. II. Három éves kanczacsikóért: Szemere Lajos 4 db. Dókus József 3 db aranyat. — III. Két éves kanczacsikóért: Parizsi András 4 db, Hancsin Ferenc 3 db, Szatma András 2 db aranyat. — IV. Egy éves kanczacsikóért: Puczy János 2 db és Sebök

István 1 db aranyat. V. Három éves ménért: gf. Andrássy Gyula és Novák András ezüst érmet. — VI. Egy éves ménért: gf. Andrássy Gyula és Dókus József ezüst érmet nyertes jutalmul. A kiállított lovak többnyire Terebes vidékéről valók voltak, míg a Bodrogköz alig, a Horgyalja pedig éppen nem volt képviselve.

Nyilatkozat. Értésemre esvén azon rozszakaratu álhir terjesztése, mintha én b. Barkóczy Mihályt feladtam vagy bevádoltam légyen. Miatán ezen becsutelenítő hir koholóját eddig kinem tudhattam. — ezennel tendentiosus rágalmozónak nyilatkozatom.

S. a. Ujhely, 1871. sept. 2-án.

LISZY EDE.

**SÁTORALJA-UJHELY
takarékpénztár
V. ÉVI
zárszámadása**

Bevétel. Pénztári maradvány 1870. jun. 30 9003 frt. 85 kr. 5% takarékbetét 487916 ft 46 kr 6% takarékbetét 240151 ft 29 kr. Előleg beváltás 4615 ft, Váltó beváltás 3478737 ft. Előleg kamat 901 ft. 93 kr. Váltó lerovat 97789 ft 30 kr. Ingatlan kamat 2125 ft 89 kr. Visszeszámítolás 50642 ft. 38 kr. Pénzbehajtás 10873 ft 35 kr. Késedelmi kamat 3001 ft 02 kr. Különléle díjak 326 ft 43 kr. Alapitoke kiegészítés 7920 ft. Tartalék-alap kiegészítés 192 frt. 06 kr. Nyugdíj-alap kiegészítés 453 frt 90 kr. Részvény átrás 5 ft. Összesen 4394654 ft 86 kr. **Kiadás** 5% Takarékbetét 315938 ft. 29 kr. 6% takarékbetét 180886 ft. 14 kr. 5% Folyó kamat 29357 ft. 60 kr. 6% Folyó kamat 16906 ft. 74 kr. Előlegekre 9584 ft 50 kr. Váltókra 3637593 ft. Ingatlan birtokra 43270 ft. Visszeszámítolás 89729 ft. 32 kr. Visszeszámítolási lerovat 3897 ft. 42 kr. Visszafezetett váltó lerovat 855 ft 51 kr. Visszafezetett előleg kamat 9 ft 88 kr. Ügyviselési díj 808 ft. Tiszti fizetések 5163 ft 19 kr. Tiszti jutalmazások 1225 ft. Pénzbehajtás 10873 ft 35 kr. Részvényesek kamata 1863 ft. Részvényesek osztaléka 18428 ft. Vegyesek és ado 9343 41 kr. Jótékonyozásra 777 ft 55 kr. Pénztári készlet 1871. junius 30-án 20044 96 kr. Összesen 4394654 ft 86 kr. **Követelés.** Pénzkészlet 20044 ft 96 kr. Előleg 13359 ft 50 kr. Váltók 1022653 ft. Ingatlanok 43270 ft. Összesen 1099327 frt 46 kr. **Tartozás.** Alapitoke 60000 ft. Alapitoke 187%. évi kamata 1800 frt. Tartalék-töke 5710 frt. 41 kr. Nyugdíj-alap 6500 ft. Takarékbetét 954223 ft 77 ft. 1871. junius 30 ig járó 5% kamat 16901 ft 55 kr. 1871. junius 30 ig járó 6% kamat 8500 ft. Váltó visszeszámítolás 19729 ft 94 kr. E87% évre előre vett váltó lerovat 6416 ft 29 kr. Előbbi évekről fel nem vett részvény kamat 45 ft. Előbbi évekről fel nem vett részvény osztalék 300 ft 50 kr. 187%. évi osztalék 18000 ft. Igazgató tisztelet díja 1205 ft. Összesen 1099327 ft 46 kr.

Nyilt tér.

Stépan Kristof h. vegyes kereskedésébe egy magyar német és tótul beszélő ifju gyakoronokul bármely perczen felvétetik. Bővebb értesítés a nevezett kereskedésben nyerhető.

KOLENER JÓZSEF,
kiadótlárs.

IFJ. FARKAS LAJOS,
szerkesztőtárs.

BORÚTH ELEMÉR,
felelős szerkesztő és kiadótlajdono s.

HIRDETMÉNY.

A „DIANA” türdökert vendéglője január 1-től három egymásután következő évre bérbe adatik.

A bérleni szándékozók alulírott-nál jelentkezzenek,

S. a. Ujhely, sept. 5 1871.

Szentgyörgyi József.

Hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó ezennel közzé teszi: hogy az eperjesi e. b. váltó

tövénysezék 1871-ik évi 5146. 5150. 5151. és 5152. számu végzése következtében Weinstein Hermann vegyes kereskedő ujhelyi lakosnál. Dick Sigmond szántói, Weinstein Albert ujhelyi, Guttmann Lipót ujhelyi és Weinstein Bernát ujhelyi lakosok részére összesen 12784 frt. — kr. követelés biztosítására ékszerék, házi butorok, konyha eszközök, fűszer s más vegyes bolti áruk-ból álló ingóságok, 1871-k évi aug. hó 19-ik napján bíróság lefoglaltattak, s 10120 frt. 3. krra becsültettek. Ennek következtében, a polg. tk. rdt. 464. §-ához képest mindazok, kik tulajdoni, vagy elsőbbségi jogot vélnek érvényesíthetni, ezennel felhivatnak: hogy ugy a foglaltató, mint a végrehajtást

szenvedett fél ellen egytttesen intézendő kereseteket a foglalásnak fentérintett napjától számított 15 nap alatt, — elsőbbségi bejelentéseiket pedig az árverés kezdetéig, habir külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtónál, a törvény rendes útján leendő elintéztetés végett, annál bizonyosabban beadják, mert különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár fölöllegére fognak utasittatni.

Kelt S. a. Ujhelyben, 1871-ik évi aug. hó 20-ik napján.

Balogh Károly.
közp. fűszolgabíró
kik. végrehajtó.

E16fz
Egy év
Félévre
Negyedé
Előfiz
valamint
lemény
ségez
bérment
Kézirat
nak viss
Nyilt
sor 10 k

A tört

N. ve
a legközel
Letit
rég álmod
alakok ké
gyászról
föltámadot
halvány ké
miről regé
mit. —
S min
kezei alatt
a kopott ké
velek csak
lipheji élte
dorgyülése
szomszédos
Mielő
sulat tagj
utósó talál
vent épül
adni érdekl
A f.
történészü
Mind
tagokat, k
vissza kas
nyilatkozta
kan illetik
zajosnak é